

Некастриране мушке свиње или имунокастрација замењују кастрацију прасади: ИПЕМА нуди решења

Закључна порука с вебинара ИПЕМА: Процес преласка на алтернативе хируршкој кастрацији неповратан је, чак и ако се решења примењена у Еуропи разликују.

Све је већи консензус, барем у западној Европи, да хируршку кастрацију мушке прасади треба напустити. Хируршка кастрација с ублажавањем боли није дугорочно одржива у конвенционалној производњи, иако би могла бити решење за производе који захтијевају клање свиња у старијој доби и веће тежине.

Стога се паневропска мрежа ИПЕМА (Иновативни приступи у производњи свињског меса од некастрираних мужјака) усредоточила на две преостале алтернативе: производњу некастрираних мужјака и имунокастрацију.

Решења заснована на чињеницама која се односе на проблеме које настају у производњи некастрираних мушких свиња и имунокастрацији и покривају читав ланац производње свињског меса поделили су научници из целе Еуропе током вебинара одржаног 15. септембра 2020. На вебинару је присуствовало око 300 учесника из 30 земаља.

Питања покренута производњом некастрираних мушких свиња и имунокастрацијом

Некастрирани мужјаци често су агресивније и показују сексуално понашање, што може бити штетно за остале свиње у истом обору. Месо неких некастрираних мушких свиња може имати неугодан мирис и укус, познат као нерастовско својство. Месо некастрираних мужјака такође има нижи садржај масти, која је уједно и мекша, што га чини мање погодним за прераду у сухомеснате производе, попут шунке/пршуте. Такође има нижи капацитет задржавања воде и снижену мекоћу.

У имунокастрацији се животињи двократно аплицира вакцина како би се зауставила производња стероида у тестисима. То резултира уклањањем нерастовског својства и понашања карактеристичног за нерасте. Уз довољно времена између друге вакцине и клања, проблеми количине и квалитета масти карактеристични за некастриране мужјаке могу се неутрализовати. Вакцинисање може животињама узроковати одређени стрес, али је он мањи него при хируршкој кастрацији без ублажавања боли. Међутим, главни је изазов за имунокастрацију нерадо прихваћање на већини тржишта, под претпоставком да би је потрошачи могли сматрати неприхватљивом.

Практична решења за производњу некастрираних мушких свиња и имунокастрацију

Некастриране мушке свиње требају бити држане одвојено од женских свиња како би се спречиле нежељене ране и смањили проблеми у понашању. Требали би бити смештени у стабилним групама у структурираним боксовима с довољно простора и природно обогаћених материјала за истраживање.

Исхарна свиња с прилагођеним оброцима обично ће решити проблем квалитета масти. Али то неће бити довољно за производње усмерене на сувомеснате производе, који ће можда морати користити масније свиње. Препоручљиво је повећати садржај интрамускуларне масти селективним узгојем или исхраном, што ће допринијети ублажавању проблема тврдоће меса.

Стратегије селекције, исхране и менаџмента помажу смањити учесталост нерастовског својства на нивоу фарме. Сензорно откривање нерастовског својства „методом људског носа“ успешно

се користи у бројним клиницама широм Европе, а долазе и инструменталне методе откривања. Месо које је због неубичајеног мириса мање погодно за конзумацију у свежем облику може се у одређеној мери одрживо користити у прерађеним производима под условом да се предузму одговарајуће мере.

Осим ако је вакцинисање неучинковито, имунокастрација не представља значајнији проблем гледе квалитета меса. Прављење паузе између друге имунизације и клања прикладан је алат за постизање жељеног компромиса између перформанси и квалитета меса. Што је дужи временски интервал између другог вакцинисања и клања, то су имунокастрати више слични хируршким кастратима по квалитету меса, али и по неучинковитости кориштења ресурса. Унаточ често израженим забринутостима, резултати ИПЕМА анкете потрошача сугеришу да информисани потрошачи добро прихватају имунокастрацију (71% у односу на 32% за хируршку кастрацију без ублажавања боли).

Изазови и будући рад

Прелиминарни резултати ИПЕМА научника показују да је могућа селекција против нежељених понашања, али је потребан још дуг пут. Сензорно откривање нерастовског својства има своје слабости и стога увелико зависи о добром избору и обуци људских проценитеља. У току је развој инструменталних метода којима се мере кључни спојеви нерастовског својства. Оно што остаје отворено јесте како развити учинковите начине пружања потрошачима непристраних, на доказима утемељених информација. Али још више, остаје питање зашто већина европских ланаца свињског меса нерадо користи имунокастрацију. Успешно спровођење производње некастрираних мушких свиња и имунокастрата зависи о усклађеном деловању на свим нивоима производног ланца свињског меса. Сви чионици у ланцу морају уско сарађивати како напори уложени на једном нивоу не би били поништени недостатком акције или против мера на другом нивоу. Морају се договорити о компромису између перформанси и квалитета, те на поштен начин поделити трошкове и користи повезане с одабраном алтернативом.

Да бисте знали више

Презентације које су обезбеђене свим регистрованим особама пре вебинара од 15. септембра 2020. и видео снимци вебинара доступни су на <https://shwca.se/ipema-2020-public>.

Документ ЕУ из 2019.: "Успостављање најбољих пракси у производњи, преради и маркетингу меса од некастрираних свиња"

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_prac_farm_pigs_cast-alt_establishing_best-practices.pdf

Посебно издање часописа Анималс, које треба изаћи почетком 2021. године, дисеминираће резултате из ЦОСТ акције ИПЕМА: "Хируршка кастрација прасади и њене алтернативе: Националне стратегије, последице на добробит животиња, производни системи и квалитет производа"

https://www.mdpi.com/journal/animals/special_issues/Surgical_castration_of_piglets_and_its_alter_natives.

Такође погледајте веб страницу ИПЕМА (<http://www.ca-ipema.eu/>) која пружа линкове на све горе споменуте документе.